

Oponentura bakalářské práce

**Název: Restaurování nástěnné malby s motivem „Humprecht na sněmu“
v tzv. akustické hodovní síni zámku Humprecht v Sobotce**

studentka Anežka Beranová
Univerzita Pardubice, Fakulta restaurování
570 01 Litomyšl, Jiráskova 3

Vedoucí bakalářské práce MgA. Zuzana Wichterlová

Oponent BcA. Kateřina Krhánková

Předmětem hodnocení je bakalářská práce studentky Anežky Beranové, jejíž náplní je restaurování úseku nástěnné malby s motivem „**Humprecht Jan Černín na zasedání sněmu Království českého**“, vymezeno v úseku od podlahy k vrchnímu okraji malby v tzv. akustické hodovní síni zámku Humprecht v Sobotce. Celková plocha restaurovaného díla je 18 m². Jedná se o historizující malbu z roku 1937, jejímž autorem je Richard Wiesner. Malba nebyla v minulosti restaurována. V roce 1984 byl proveden restaurátorský průzkum Jaroslavem. J. Altem a 2013 byl proveden vstupní restaurátorský průzkum FR UPCE.

Bakalářská práce se skládá z restaurátorského průzkumu (neinvazivního i invazivního), shrnutí průzkumu, návrhu koncepce restaurování, návrhu restaurátorského postupu, vlastního restaurování podle schváleného návrhu a zpracování dokumentace. Součástí restaurátorského průzkumu je chemicko-technologický průzkum, který se zaměřil na stratigrafii a identifikaci pigmentů vrstev soklu.

Restaurování daného úseku probíhalo současně s restaurováním zbylých tří výjevů dalšími třemi studenty ze stejného ročníku.

Všechny kroky restaurování byly provedeny pečlivě a ve vysoké kvalitě. Studentka provedla odkryv soklové části a pásu nad malbou, odstranění nevhodných vysprávek v oblasti soklu, strukturální zpevnění otevřených defektů po vysprávkách, strukturální zpevnění dutin a injektáž, tmelení hloubkových defektů, celoplošná fixáž barevné vrstvy, rekonstrukce soklové části a pásu nad malbou, retuš malby.

Studentka splnila zadaný úkol v určeném rozsahu, k průběhu prací ani k jejich výsledku nemám žádné zásadní připomínky. Důsledně dodržela dohodnutou technologii, použila doporučené materiály, restaurovaný úsek je technologicky i vizuálně proveden stejně jako úseky kolegů a malby tak působí jako celek. Retuše jsou provedeny velmi citlivě.

Fotodokumentace restaurování nástěnné malby je celkem systematická, zaznamenává jednotlivá poškození a fenomény související s původní realizací díla, dokumentuje restaurátorský průzkum a pracovní postupy, obsahuje stavy před a po restaurování. Kvalita fotografií je dobrá. Bylo by vhodné doplnit fotodokumentaci o detaily jednotlivých postupů (např. tmelení, retuš apod.).

Grafická dokumentace zaznamenává všechny důležité fenomény poškození a vlastní zásah. Zvolená barevnost značek (spolu s barevností fotografie) ji však činí trochu nepřehlednou.

V závěru textové části restaurátorské dokumentace jsou uvedené použité materiály a doporučený ochranný režim pro dobré uchování díla.

Drobné výhrady:

U některých dat není jasné, co je doloženo prameny a jakými (např. u kapitoly 3.1.3. Historický vývoj díla, kdy jsou odkazy u názvu kapitoly - odkud je informace, že uprostřed stropu byl proveden plastický erb rodu Černínů?).

Stratigrafie vrstev není v textu kapitoly 3.2.5. Sondážní průzkum jednoduše srozumitelná, přestože se jedná o poměrně jednoduché souvrství. Snazší srozumitelnosti by pomohli detailní fotografie v textu, či jasné chronologické očíslování omítkových a barevných vrstev, kdy každá z vrstev měla své neměnné číslování.

Celkově by pro lepší přehlednost pomohly fotografie v textové části, či odkazy na fotografie do obrazové přílohy (a to jak u praktické, tak teoretické části práce).

Chemicko-technologický průzkumby mohl být obsáhlejší. Není jasné, zda například obsah sádry ve tmelech byl analyzován či jde pouze o hypotézu.

V rámci postupu restaurátorských prací mi chybí zkoušky jednotlivých materiálů a jejich koncentrací. Je zmíněna pouze zkouška u strukturální konsolidace otevřených defektů bez lokalizace a bez vyhodnocení provedených zkoušek.

Součástí bakalářské práce je teoretická část **Praskliny v omítce, jejich dělení a možnosti vyplnění**. Obsahuje rozdělení trhlin a prasklin dle příčiny svého vzniku a jsou zde popsána rizika jednotlivých typů trhlin. Ve druhé části práce jsou shromážděny informace o možných způsobech sanace jednotlivých druhů trhlin. Je vyzdvížena důležitost monitoringu (uvítala bych jako součástí této kapitoly popis možností zapisování dat, např. zavedení systému značení v grafické podobě). Je zde pojednáno o nutnosti míry zásahu, o typech zásahů z příkladů restaurátorské praxe a o jejich účinnosti. V závěru se práce zabývá zhodnocením dosavadní praxe. Práce je pojednána rešeršní metodou bez experimentální části a lze ji hodnotit jako přínosnou a inspirativní. Teoretická část práce je přehledná a čtivá. Rešerše české literatury je dostatečná, bylo by vhodné doplnit i o více zahraničních publikací. Druhá část práce pak čerpá z dokumentací rekonstrukcí historických objektů. Doporučila bych pracovat s větším počtem restaurátorských dokumentací a konzultací a to nejen s restaurátory, ale i odborníky zabývajícími se danou problematikou delší dobu (např. statiky, stavebními techniky, zástupci NPÚ, správci objektů apod.). Považuji za přínosné pracovat dále na vybraném tématu, včetně experimentální části zabývající se problematikou použitých výplní trhlin.

Všechny formální kroky před i při realizaci díla jsou provedené tak, jak to určuje zákon O státní památkové péči č.20/1987 Sb. v úplném znění pozdějších dodatků.

Dokumentace bakalářské práce (tedy její dostupná elektronická podoba) je zpracovaná podle požadavků Fakulty restaurování Univerzity Pardubice a obsahuje všechny náležitosti, teoretickou i praktickou část diplomové práce a v přílohách fotografickou a grafickou dokumentaci, chemicko-technologický průzkum a související dokumenty. Její členění je systematické, obsahuje veškeré potřebné informace a to výstižně a stručně, což oceňuji.

Navrhuji hodnocení této bakalářské práce výborně mínus s vědomím, že zadaný úkol byl dostatečně náročný časově, organizačně i vlastní složitostí při praktickém provádění. Domnívám se, že rozsah obou částí bakalářské práce je přiměřeně velký, složitost a časová náročnost restaurátorských prací odpovídá požadavkům kladeným na bakalářskou práci.

Anežka Beranová doložila touto prací, že je schopna samostatně provést komplexní restaurátorský zákrok.

V Brně dne 29. 10. 2015

BcA. Kateřina Krhánková

